

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

3. Secunda pars veræ sententiæ probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

Verba PP.

Tim. alex.

Patrum, & Auctorum, qui de hac re loquuntur etiam ex suppositione copula, vel pollutionis; & dicunt, non licere tunc accedere ad Eucharistiam. Sic expresse Timotheus Alexandrinus in Responsis Canonici, quæ habentur in 6. tom. Biblioth. Sacrae, respons. 5. & 13. vbi ait, coniugatos non posse sumere synaxim eo die, quo simul cohabitauerit: & S. Malachias, teste Bernardo in eius Vita, monacho polluto dixit: *Non debueras sic ministrare*. Et Carthusiani lege lata ita statuerunt, vt habetur in *statutu antiquis* p. 1. c. 43. monachū nocte pollutum etiā citra culpam, mane non celebrare, nec ad altare accedere. Et denique Scholastici, & Morales, quos refert Sanch. vbi supra, omnes loquuntur ex suppositione copulae, vel pollutionis, & dicunt, tunc minus decere cōmunionē, nisi aliqua sit causa rationabilis.

24.

Respondet
secundo.

Impugnatur.

Respondet secundo Marzilla, illam indecentiam inueniri, quando ex copula, vel pollutione præcedenti manent adhuc reliquæ in imaginatione, & appetitu, nec omnino sedata est delectatio ex copula orta: tunc enim, etiam si non interuenerit culpa grauis, decentius esset abstinere. Iam ergo concedit hic Auctor, & fatetur, licet inuitus, casum, quo careat homo gratia Sacramentali ob reuerentiam Eucharistiæ, cum tamen probatus sit, iuxta Apostolum, & digne manducaret. Videat nunc, si, quod ipse semel concedit, liceat nobis pariter concedere, quando homo habeat actualement complacentiam in venialibus innumeris, & nullam prorsus actualement deuotionem, vel fere nullam ob distractionem, & euagationem circa res domesticas; an tunc iniuria fiat huic homini, si ob Sacramenti reuerentiam abstineat ab hodierna sumptione, donec cras discat melius se disponere. Certe Eucharistia magis dignaretur hodie istud hospitium, quam hominem qui ob matrimonij legem seruandam habuit copulam: & tamen Paulus per te non suadet illi, sed permittit cōmunicare; ergo nec isti, de quo loquimur.

25.

Additur etiam
non tantum
attendit
reuerentiam,
sed etiam
ad utilitatem
summentium.

Adde tamen, non ita attendi in hac abstinentia ad solam Sacramenti reuerentiam, quin attendatur etiam ad sumentium utilitatem; imo dixerim præsertim attendi ad nostram utilitatem: quia regulariter loquendo quotidiana communio in eo statu remissionis, & corporis vix contingeret sine multiplici culpa veniali concomitanti, & antecedenti: tū quia, moraliter loquendo, repugnaret illi hominem quotidie preparare se cum ea deuotione, & attentione, quā postulat susceptio huius Sacramenti; vix enim, qui taliter viuunt, possunt se componere, & preparare semel in hebdomada, nedum singulis diebus: tum etiā præcipue, quia moraliter loquendo, quamplures communionem habent sine defectu, & malum venialiter, nempe inanem gloriam, vanam emulationem, vel aliquid simile. Ratio est, quia cum tota dulcedo, & efficacia huius cibi spiritualis sit, & famem exigit spiritualē, necesse est, hominem esuriētem quotidie hunc cibū, habere famē, & esuriem magnam spiritualem: hæc autem non reperitur, nisi in corde vacuo, & puro à mundanis curis, & delectationibus illicitis: cum ergo sine ista fame desiderari non possit cibus hic, prout oportet; hæc autem tanta fames non adsit, nisi in corde puro, consequens est, hominem nimis deditum humanis voluptatibus, (etiam citra culpam mortalem) vel non desiderare vere hunc cibum quotidianum, & corpori inspidum, vel regulariter desiderium illud habere admixtum alium finem imperfectum.

26.

Sane vis huius rationis moralis colligitur ex doctrina Patrum, qui passim negant veram famem in corde nimis impuro. Sufficiat pro omnibus afferre Gregorium super 1. Reg. 1. vbi de culpis etiam ve-

nialibus loquitur: *Non saturantur*, inquit, nisi famelicis, qui à virtutis perfectione ieiunantes. Divina sacramenta percipiunt in plenitudine virtutis: & quia sine peccato electi etiam viri esse non possunt; quid restat, nisi vt à peccatis, quibus eos humana fragilitas maculare non desinit, vacuari quotidie contentur: nam qui quotidie non exhauserit, quod delinquit, et si minima sunt peccata, quæ congerit paulatim anima repletur; æque ei merito auferunt fructum internæ satisfactionis. Hæc repletionem nos euacuare Paulus infirmans, ait: Probet seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat, &c. Hæc Gregorius: quæ nescio quomodo adducat pro se Marzilla, vt probet, solam peccati mortalis carentiam commendari à Paulo, & Patribus, ad functionem Eucharistiæ, cum constet ex Gregorio, etiam minima peccata, si plura sint, obesse, & impedire famem spiritualement, nisi per displicentiam euacuentur.

Denique libet addere, quod Ludouicus Blofius in *Momils Spiritualis* c. 6. refert S. Gertrudem intellexisse à Domino: *Quot quoti* (inquit) *vir, vel famula, &c. secularis viuunt in aliquo statu, qui à Deo & Ecclesia non discordet, sine sint in matrimonio, sine extra matrimonium, sine vendant, sine emanent, seu quauis alia licita ratione vitium sibi parent, si bona voluntate præditi ex Dei gratia persenerant in bono, & à grauibz culpis sese continent, vitamque suam secundum Dei præcepta, ac sanctæ Ecclesiæ decreta dirigere volunt, peccataque sua humiliter cor de Sacerdoti confitentur; hi omnes de Dei misericordia confisi venerandum Eucharistiæ sacramentum in solemnitate, vel diebus à Patre spirituali ipsorum status accipere possunt. Licet enim rebus exterius multipliciter occupati sint, & in leniores culpas sapius cadant, peccata tamen sunt iusti in omnibus, ob idque Deo placeant. Inueniuntur autem nonnumquam inter eos, qui habitum sacularem gestant, aliqui tam parui, & seruantes, vel sancti, vt quotidie sacram communionem percipere possint. Hæc ibi: quæ eo libentius transcripsi, quo maioris ponderis apud aduersarios erit doctrina à Christo tradita sanctæ virginis Gertrudis Ordinis S. Benedicti, & salata à Venerab. Viro Ludouico Blofio Abbate eiusdē Ordinis. Constat autē ex verbis illis, non omnes, sed aliquos paucos esse ex iis secularibus, qui Deum timent, quibus Eucharistia quotidie danda sit: constat etiam, non, nisi statutis à Patre spirituali diebus, eam debere accipi, quæ erat secunda pars probanda sectione sequenti.*

SECTIO III.

Secunda pars communis, & vera sententia probatur.

Id quod secundo loco probandum proposuimus, est Confessarij, seu Patris Spiritualis consilium attendendum, non solum quatenus per Sacramentalem absolutionem iudicat hominem dignum Eucharistiā, sed quatenus etiam assignet vnicuique regulam prudentem, magis vel minus frequentem accedendi: quod quia magis discedit à Theologo Scholastico, breuius à nobis in hac sectione officitur. Et in primis probari potest auctoritate omnium Theologorum, quos superius adduximus, qui hoc vel supponunt ex praxi receptissima Pet. de Soto & b. præ Barthol. à Medina; P. Henric. qui alios afferunt, 8. de Eucharistia c. 5. §. 2. Alfonsus Salmeron 1. de 3. in Euangel. tract. 41. circa finem; qui licet acerrime suadeat communionis frequentiam, addit tamen hoc fieri debere à Laicis arbitrio Sacerdotum, modo si prudenter.

prudens, ac probus. Et in eodem tractatu paulo à principio affert ex Dionysio Carthus. exemplum quarundam Monialium contra eos, qui, spreto iudicio, & consilio suorum Præfectorum, sæpe audent communicare. Eodem modo loquitur Suarez, & alij omnes Recentiores, quos non oportet singillatim enumerare.

29. Ratione item probari potest ex duplici capite; primo, ex regula illa generali apud Sanctos & spirituales viros receptissima; quod in rebus ad profectum spiritus pertinentibus debet unusquisque Patris spiritualis consilio stare, nec suo se arbitrio regere; quod in rebus aliis sanctis locum habet, ut in oratione, ieiunio, penitentia, &c. quanto magis in Eucharistia, cuius nimiam sumptionem habere aliquod periculi probatum est supra; & per consequens, dubium est hic, & nunc, qualis frequentia huic homini magis expediat, iuxta vitæ statum, quem habet. Nam, (ut dixit Catechismus supra adductus) non potest una regula pro omnibus assignari. Cur ergo in hoc dubio non stabit prudentis Patris iudicio, sicut & in aliis ad spiritum pertinentibus? Sane si Ecclesia non prohibuisset binam in die communionem, posset etiam aliquis dubitare, an sibi expediret duplex communio, matutina, & vespertina? Diceret tunc forte Marzilla, non esse de hoc consulendum, quia res erat de se bona, & utilis. Falleretur tamen; nam ipsa Ecclesia prohibitio ostendit, vnicam esse ipsi sumenti vtiliorem, quam duas. Cur ergo nunc non potest dari homo, cui vnicam in hebdomada vtilior sit? & per consequens, ne decipiatur, oportebit Patris alicuius prudentiam consulere.

30. Cæterum, quidquid sit de aliis rebus; circa usum tamen huius sacramenti magis voluit Ecclesia, spectari consensum Sacerdotis à Laicis. Nam in primis ideo Christus Dominus noluit Laicos habere hunc cibum, nisi per manus Sacerdotis; ut scilicet sciret Sacerdos, quibus, & quando dari expediret. Nec sufficit quicumque Sacerdos, sed requiritur proprius Pastor, Parochus scilicet, vel alius, qui ab eo habeat iurisdictionem delegatam; quod indubitatum est apud omnes Theologos; ut ex Conciliis & Patribus probat Valquez *disp. 219. cap. 2.* Suarez *disp. 72. sect. 2.* & ex Scholasticorum, & Summistarum consensu, quos affert & probat Henricus, *dicto lib. 8. de Euchar. cap. 5.* Sane hæc iurdictio, quæ in dante desideratur, ideo est, ut Pastor, cuius est oves agnoscere, melius possit consulere vtilitati subditorum: alioquin si hæc sumptio non haberet peculiarem difficultatem post Sacramentalem absolutionem, non desideraretur peculiaris iurdictio, ut homini semel à proprio Pastore absoluto posset Eucharistia ministrari, sed posset eam à quolibet accipere.

31. Concedit Marzilla consequentiam in Memoria li ante primam objectionem, vbi docet ad communicandum ex deuotione per annum, nullam exigi iurisdictionem in Sacerdote, sed solam potestatem Ordinis: sed an sine temeritate, viderint alij, cum sit contra omnes prorsus Theologos, & contra mentem Pontificum, qui Religiosis concedunt privilegia ministrandi Eucharistiam non subditis; & hoc cum limitatione, scilicet in propriis solum domibus: & contra Rubricam, & Canones positos in Manuali pag. 1. vbi expresse habetur, sacramentum Eucharistie nunquam nisi in casu necessitatis posse ministrari nisi à Parocho; & denique sine vilo prorsus fundamento. Nam in primis affert pro se illud ex Hymno Ecclesiæ: Cuius officium committi voluit solis presbyteris, quibus sic congruit, ut sumant, & dent cæteris.

Cæterum ex hoc loco, non magis probatur, posse Sacerdotem simplicem ministrare Eucharistiam, quam absolueret. Nam similiter dici potest, Christum dedisse Sacerdotibus potestatem absoluerendi, quando ordinantur. In utroque autem casu sermo est de potestate ordinis, non de potestate iurisdictionis, quæ postea exigitur. Sicut etiam ad vngedum infirmum requiritur eadem potestas, licet Apostolus absolute dicat, hoc munus congruere presbyteris: *Inducat Presbyteros Ecclesiæ, &c.* affert secundo pro se verba Tridentini optantis, quod omnes fideles communcent in omnibus Missis priuatis: ergo supponit, omnes Sacerdotes posse ministrare Eucharistiam; alioquin optaret Concilium fideles accipere Eucharistiam ab eo, qui dare non potest. Futile sane argumentum, sicut si inferres ex eodem loco Concilij, posse aliquem communicare bis eodem die; quia Concilium optat, quod communicet in omnibus Missis, quas audit: contingit autem eadem die audire plures Missas. Ridicula esset consequentia; quia Concilium supponit terminos habiles, quod scilicet illa die non communicauerit, quod sit rite absolutus à proprio Sacerdote, & quod ab eodem habeat veniam accipiendi Eucharistiam.

32. Confirmatur primo ex c. *Omnis utriusque sexus*, de penitent. & remis. vbi cum sermo sit de communionem annua ex præcepto facienda tempore Paschatis: adhuc permittitur differri ex consilio Confessarij: ergo à fortiori communio non ex præcepto, sed ex deuotione facienda differri vtiliter poterit aliquando ex eiusdem Confessarij consilio. Nec obstat, si dicas, in casu illius textus intelligi dilatam absolutionem sacramentalem, quia obstant verba illa, *de consilio*: quæ in rigore non sonant obligationem præcepti, sed directionem consilij.

33. Confirmatur secundo ex usu, & praxi sanctorum, de quibus passim legitur, quod prohibiti à Confessariis abstinebant sæpe à quotidiana communione. Sic narrat Ribera de S. Theresæ *lib. 4. c. 12.* & idem legitur de aliis innumeris, qui sane spiritu Dei ducebantur ad obediendum. Nam licet Confessarius aliquando possit decipi; penitens tamen non decipitur, dum ei obedit, qui personam Christi sustinet; ut certum est in materia de obedientia. Ad quod facit, quod legitur in vita S. Bernardi *lib. 1.* quod cum Monacho die solemni quodam præcepisset, abstinere ab Eucharistia, ille tamen verecundia causa accessit; non tamen potuit cælestem cibum trahere, donec à Bernardo veniam obtinuit suæ inobedientia; nec est credibile, Monacho illi dilatam fuisse absolutionem sacramentalem ob aliquod peccatum mortale, tum quia ætas illa, & perfectio illius sanctissimi Cenobij delicatorem viuendi rationem habebat; tum etiam, quia, si absolutio merito negata fuerat, ut experientia fumeretur de Monacho, ut fieri solet; procul dubio non deberet tam cito absolui eadem die, ut communicaret: quare verius videtur, dilatam fuisse eam communionem ob maiorem sacramenti reuerentiam ex consilio Prælati, cui in hac materia obediendum ostendit illud *Exodi 16.* vbi taxante Moyse mensuram Gomer, quam ex manna singuli colligerent, & aliquibus non obedientibus, sed mensuram excedentibus, & relinquentibus vsque mane, *scatere caput vermis, atque computruisse*; quia nimirum, quantumvis sit panis Angelorum, colligi tamen debet iuxta consilium Patris, & Confessarij, ne forte occasionaliter noceat.

34. Ad quod etiam facit, quod refertur 1. Mach. c. 4. quod cum inuenisset Iudas altare holocaustorum profanatum, & dubitaret de illo, an vtendum ipso esset scriptura.

Affert pro se ille auctor verba Tridentini.

Sed futile est argumentum.

Confirmatur.

Confirmatur secundo ex usu sanctorum.

Affertur exemplum ex ceteris scriptura.

esset ad holocausta, incidit illis consilium bonum, & reposerunt, inquit, lapides in monte domus in loco apto, quoad usque veniret Propheta, & responderet de eis. Sic sane fieri debet, quoties dubitatur de puritate ad frequentiam huius sacramenti; mundare lapides, quantum fieri potest, ponere eos in loco apto, & puro, ac de reliquo consulere Prophetam, Prophetam, inquam, non quemlibet Sacerdotem, sed doctum, & pium, qui spiritum Dei habeat; sicut Iudas noluit consulere Sacerdotes, quos secum habebat, sed expectare Prophetam: est enim res periculi plena, & in qua vel per excessum, vel per defectum facile decipi possumus. Vnde non desunt, qui doctrinam illam de non sequendo consilio Confessarii in ordine ad communionem temerariam, & scandalosam iudicent; cum quibus sentit P. Luisius Turrianus in *disf. selectis*, *disf. 36. de Censuris Theolog. censura 4. dub. 44.*

35.

Turrianus.

S. Thom.

Respondetur
sancto Th.

Obstare videtur huic doctrinæ S. Thomas in 4. *dist. 12. q. 3. art. 1. quasiunc. 2.* vbi ex Augustino docet, quoad hoc relinqui debere unumquemque suo iudicio; ergo non oportet sequi iudicium Confessarii. Respondetur, S. Thomam docere, unumquemque consulere debere in primis propriam conscientiam, an experiatur minui, vel augeri in se reuerentiam, & affectum per frequentiam: hoc enim nemo scire potest, nisi ipse, qui experitur, & quoad hoc relinqui debet quilibet suo iudicio: ceterum postquam Confessarium de hoc instruxerit, ad Confessarium spectat præcipere, quod facere debeat.

SECTIO IV.

Soluuntur obiectiones contra communem sententiam.

36.

Salmeron.

Videamus nunc fundamenta aduersæ opinionis, cuius auctor ea fere desumpsit ex Salmerone *dicto tom. 9. tract. 41.* non tamen sumpsit limitationem, qua Salmeron absoluit illum tractatū per hæc verba: *Vt autem ad Laicos veniamus, quibusdam quotidiana communio conueniunt, quibusdam octavo quoque die, quibusdam semel in mense, & sic de aliis pro cuiusque dispositione, & arbitrio Sacerdotis, modo sit prudens, ac probus, ita ut non possit certa aliqua regula assignari.* Hæc ille. Veniamus tamen ad argumenta; & in primis ad ea, quæ ducuntur ab auctoritate; deinde ad rationes.

37.

Chrysost.
Primo obicit
potest Chry-
sost. & alij.

Primo ergo obicit potest Chrysostomus *tom. 4. hom. 5. super. 1. ad Timoth.* in hæc verba: *Hoc est, quod vniuersa perturbat; quia non munditia animi, verum intervallo temporis longiore constare meritum putas; summamque arbitraris reuerentiam, ac religionem esse, si non sapius calem illam adens mensam. Ignoras, quoniam indigne accedere, etiam si semel tantum fiat, te supplicio tradit: digne vero, etiam si sepe accedas, salutem inde conquiris?* Idem Chrysostomus *hom. 3. in Epist. ad Ephes.* *tempus non efficit dignos tanti aditu Sacramenti: sed sola anime sinceritas, atque expurgatio: cum tali puritate accede semper, sine hac ne præsumas unquam.* Consonat illud Augustini *tom. 10. ser. 28.* de verbis Domini: *Qui non meretur quotidie accipere, non meretur post annum accipere.* Bonaventura de process. Relig. processu 7. cap. 21. *licet tepide accedas fiducialiter confidens de misericordia Dei; quia quo magis ager, magis indiges medico.*

Augustin.

Bonavent.

38.

Idem.
Explicatur.
sancti PP.

Hæc, & alia similia explicat idem Bonavent. in 4. vbi supra, dicens, debere intelligi, salua semper debita preparatione, quæ in paucissimis est, ut semper. Suadent ergo Sancti frequentem communionem;

eo tamen ipso suadent disponere se hominem ad frequenter accedendum, ut dixit Ambrosius: *Quotidie accipe, quod quotidie tibi prodest.* Sic vine, ut quotidie merearis accipere. Fateor item, solum temporis dilationem per se non conferre ad meliorem preparationem, nec frequentiam reddere minus aptum, imo potius magis per se loquendo: per accidens tamen potest alicui occasionaliter frequentia parere irreuerentiam, ut supra probatum est. Cum vero dicit Chrysostomus, cum vite puritate temperandum, debet accipi illud, semper, cum proportionem, id est, suis temporibus congruis, pro maiori vel minori congruitate & necessitate: sicut, semper orandum, debet accipi cum eadem proportionem. Adde, verissimum esse, qui non est dignus quotidie, non esse dignum post annum: hoc tamen solum arguit, ineptam esse exultationem eorum, qui præcedunt indignitatem, ne accedant. Ceterum licet post annum non sit dignus condignitate adæquationis, potest tamen accedere aliquis sine indecentia: quæ est, si cum eadem tepiditate accederet quotidie, qui post annum datur grauior necessitas, quæ excusatur, & compensatur illa irreuerentia.

Secundo obicitur, panem istum appellari quotidianum, id est, quotidie accipiendum: quæ verba de Eucharistia intelligunt plures Patres adducti à Salmerone vbi supra: Respondeo cum Bonaventura supra, panem esse quotidianum per se loquendo, & supposita debita dispositione, quam obiter petimus petendo panem illum fieri nobis quotidianum. Eodem modo intelligi debet admonitio Catechismi docentis Parochum, ut hortetur fideles hunc panem quotidie sumere, sicut corpori in singulos dies alimentum subministrant. Quæ verba explicari debent ad mentem eiusdem vbi supra dicentis, dispositionem ad Eucharistiam latitudinem habere, atque ideo non posse vnā regulam pro omnibus præscribi.

Tertio obicitur ex Hilario in cap. Si non sunt, de consecrat. d. 2. Si non sunt tanta peccata, ut excommunicetur quis, non se debet à medicina corporis, & sanguinis Domini separare: ergo sola carnis mortalis culpæ sufficit ad vitium accedendum. Respondeo, ibi non agi de maiori vtilitate quotidianæ communionis, sed solum de omissione communionis; quæ intuitu delictorum præcedentium non debet omitti, si homo velit se preparare, nisi propter illa fuerit excommunicatus. Quo etiam sensu loquitur Gregorius lib. 2. Epistol. 26. Sicut, exegit culpa, quis à Sacramento Communionis digne suspenditur: ita infontibus nullo modo talis debet rogari vindicta.

Quarto obicitur Tridentinum Sess. 22. cap. 6. vbi optat, in singulis Missis fideles adstantes communicare. Item declaratio Cardinalium in 4. vol. de constitutionum Rotæ supra illum locum Concilij, vbi dicitur, Tridentinum obitare Episcopo prohibentem communionem quotidianam omnibus coniugatis, præscribenti certos dies, extra quos non fiat communicatio. Respondeo, Tridentinum optare, id quod perfectius est; ceterum simul optare in omnibus dispositionem congruam ad illam frequentiam. Quæ merito reprehenditur Episcopos prohibens communionem quotidianam, sicut reprehenderetur, qui prohiberet in vniuersum statum Religiosum: hoc certum fit non expedire omnibus in particulari ingredi Religionem.

Quinto obicit Marzalla in Additionib. c. 21. ubi exortat Ioannis de Auila, viri pietatis, & doctrinæ nostro sæculo insignis; qui consuluisset, an Pater chrysogarus sæpe in anno debeat dare Eucharistiam percipere.